

Ćwiczenia – bariery komunikacyjne

Nauczyciel pyta uczniów, co rozumieją pod pojęciem „komunikacja”. W jaki sposób ludzie przekazują sobie wzajemnie informacje? Kiedy już wymienią różne sposoby komunikowania się, mówi, że dzisiaj zajmiemy się zakłóceniami w komunikacji. Pyta, z czym uczniom kojarzą się zakłócenia w komunikacji? Mówi uczniom, że komunikat przekazywany od nadawcy do odbiorcy może ulec różnym zniekształceniom. Celem zajęć będzie stworzenie listy przykładowych zakłóceń komunikacyjnych

Ćwiczenie nr 1:

WYJŚCIE DO KINA

Materiały: Załącznik nr 1.

Czas: 20 minut

Podziel klasę na dwie grupy: realizatorów i obserwatorów. Poinformuj uczniów, że zadaniem grupy realizatorów będzie przekazywanie sobie usłyszanej historyjki (**załącznik 1**) z zachowaniem jak największej liczby szczegółów. Dodaj, że tylko pierwsza osoba z grupy realizatorów usłyszy oryginalny tekst, pozostała część będzie czekała za drzwiami na swoją kolej. Uczniowie będą wchodzić do sali pojedynczo, na sygnał nauczyciela. Zadaniem każdego kolejnego realizatora znajdującego się w sali będzie przekazanie historyjki następnej osobie, ta z kolei przekaże ją dalej, aż do ostatniego ucznia. Gdy historyjka już dotrze do niego, jego zadaniem będzie wypowiedzenie jej na głos. Wówczas porównamy ją z wersją początkową, którą odczyta nauczyciel. Natomiast zadaniem grupy obserwatorów będzie uważne śledzenie postępów wykonywania zadania przez realizatorów.

Następnie przejdź do omówienia ćwiczenia: czy obie wersje różniły się od siebie? Jakie są spostrzeżenia i refleksje obserwatorów? Co można było zrobić, żeby informacja nie uległa zniekształceniu?

Ćwiczenie nr 2:

RYSUNEK

Materiały: Załącznik nr 2.

Czas: 20 minut

Wyznacz jedną osobę z klasy, która otrzyma rysunek (**załącznik 2**). Upewnij się, że rysunek widzi tylko ona. Zadaniem ucznia jest opisanie otrzymanego rysunku wyłącznie za pomocą słów, w taki sposób, aby pozostali uczniowie mogli sporządzić taki sam rysunek na jednej

połowie swojej kartki. Opisujący nie może posługiwać się żadnymi środkami niewerbalnymi (np. rysować w powietrzu) i powinien stać tyłem do pozostałej części klasy. Na tym etapie uczniowie nie mogą prosić o powtórzenie polecenia, ani o wyjaśnienie. W drugiej części ćwiczenia uczniowie mają za zadanie ponownie narysować ten sam rysunek na drugiej połowie kartki. Opisujący powtarza instrukcje z tym, że uczniowie mogą tym razem zadawać pytania i prosić o wyjaśnienia. Porównujemy obie wersje z oryginalną. Następnie przejdź do omówienia ćwiczenia: która wersja bardziej przypomina oryginał? Którą wersję rysunku było wam łatwiej narysować? W jakim stopniu pomocne były instrukcje osoby opisującej rysunek? Jakie zakłócenia komunikacyjne pojawiły się w tym ćwiczeniu?

Ćwiczenie 3

Labirynt

Materiały: Załącznik nr 3

Czas: 15 minut

Podziel uczniów w pary. Poinformuj, że ich zadaniem będzie przejście przez narysowany na kartce labirynt (**załącznik 3** – jedna kopia na parę). Podczas wykonywania ćwiczenia jeden z uczniów w parze musi mieć cały czas zamknięte/zasłonięte oczy. Ma on za zadanie poprowadzić długopis przez narysowany na kartce labirynt, słuchając jedynie instrukcji kolegi. Drugi z uczniów udziela wskazówek tylko za pomocą słów, nie dotykając partnera, chyba że długopis znajdzie się poza brzegiem kartki. Następnie przejdź do omówienia ćwiczenia: na jakie przeszkody natrafiliście w tym ćwiczeniu? Co pomagało w ich pokonaniu?

Zwróć uczniom uwagę na różne typy zakłóceń, z uwzględnieniem tych przykładów, które ujawniły się w wykonywanych ćwiczeniach i zostały zapisane na tablicy. Poproś uczniów, żeby pogrupowali propozycje zgodnie z trzema kategoriami:

- zakłócenia związane z nadawcą komunikatu,
- z odbiorcą ,
- czynnikami zewnętrznymi.

Dodaj, że mogą uzupełnić listę o własne propozycje. Przykłady zakłóceń:

- związanych z odbiorem: przerywanie, brak skupienia, nieuchwycenie sensu, lekceważenie przekazu, rezygnacja z wyjaśnień, słuchanie celem krytyki, niezrozumienie przekazu, zaniechanie podsumowań,

- związanych z nadawaniem: błędne założenia, bałagan w przekazie, niezrozumiały żargon, brak skupienia uwagi, poirytowanie odbiorcy, brak zaufania odbiorcy, negatywne nastawienie odbiorcy, brak dobrego kontaktu wzrokowego,

- wynikających z czynników zewnętrznych – hałas w sali i poza nią, brak możliwości kontaktu wzrokowego itp.

Zapytaj uczniów, jakie cechy według nich powinien mieć dobry słuchacz. Ćwiczenia zakończ rundą niedokończonego zdania:

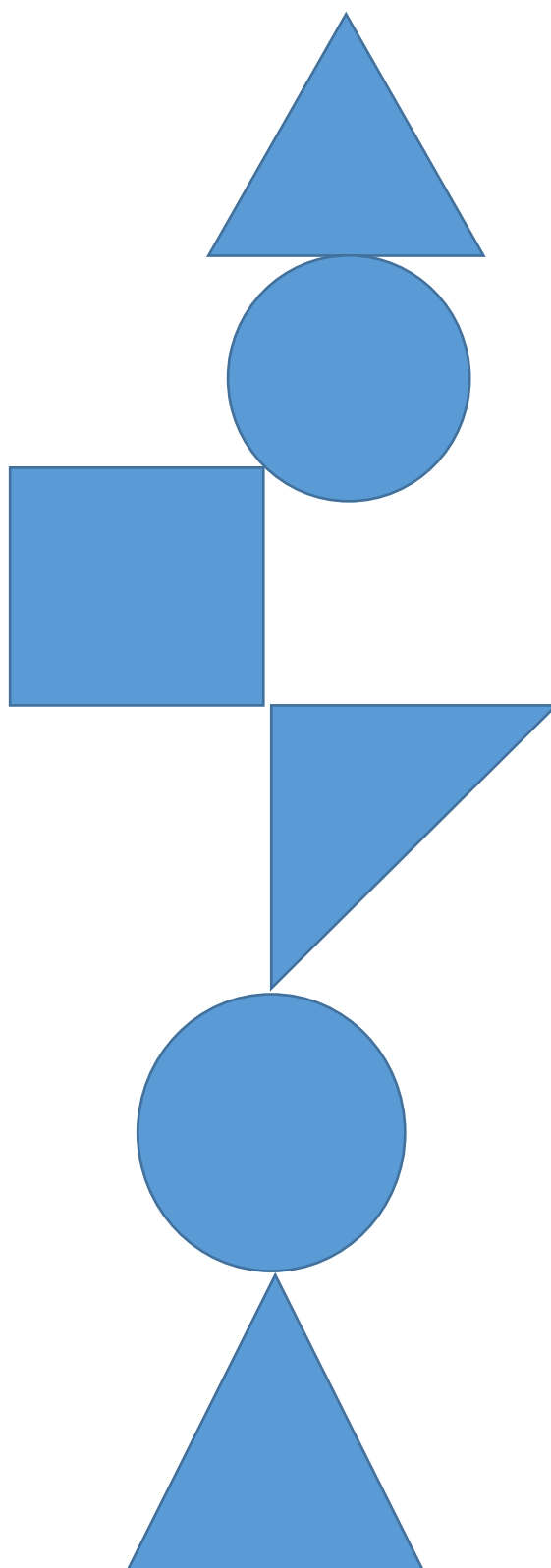
„Ważną rzeczą, którą dzisiaj odkryłam/odkryłem było...”.

Załącznik nr 1

Było ciepłe popołudnie w kwietniu 2007 roku. Jacek, Paweł, Łucja i ja zdecydowaliśmy się wybrać do kina „Scala”. Lubię to kino, ponieważ mają tam ciastka własnej roboty i cudownego, małego burego kotka o imieniu Fritz. Obejrzeliśmy dwa filmy. Pamiętam, że pierwszy film nosił tytuł „Fantazja”, ale nie pamiętam tytułu drugiego. Oba filmy bardzo mi się podobały. Wpół do dziewiątej wyszliśmy z kina i zastanawialiśmy się, gdzie można coś zjeść. Nagle zobaczyliśmy niebieskie światła, tłum ludzi, a potem, kiedy podeszliśmy bliżej, wozy strażackie. Staliśmy tam około dwudziestu minut, po czym zdaliśmy sobie sprawę, że lepiej będzie, jak pomyślimy o powrocie do domu. Jacek i Paweł wzięli taksówkę, Łucja i ja poszliśmy w stronę stacji metra. Niestety musiałem iść pieszo. Do domu dotarłem późnym wieczorem. Dopiero po wysłuchaniu porannych wiadomości dowiedziałem się, co się wydarzyło wczoraj.

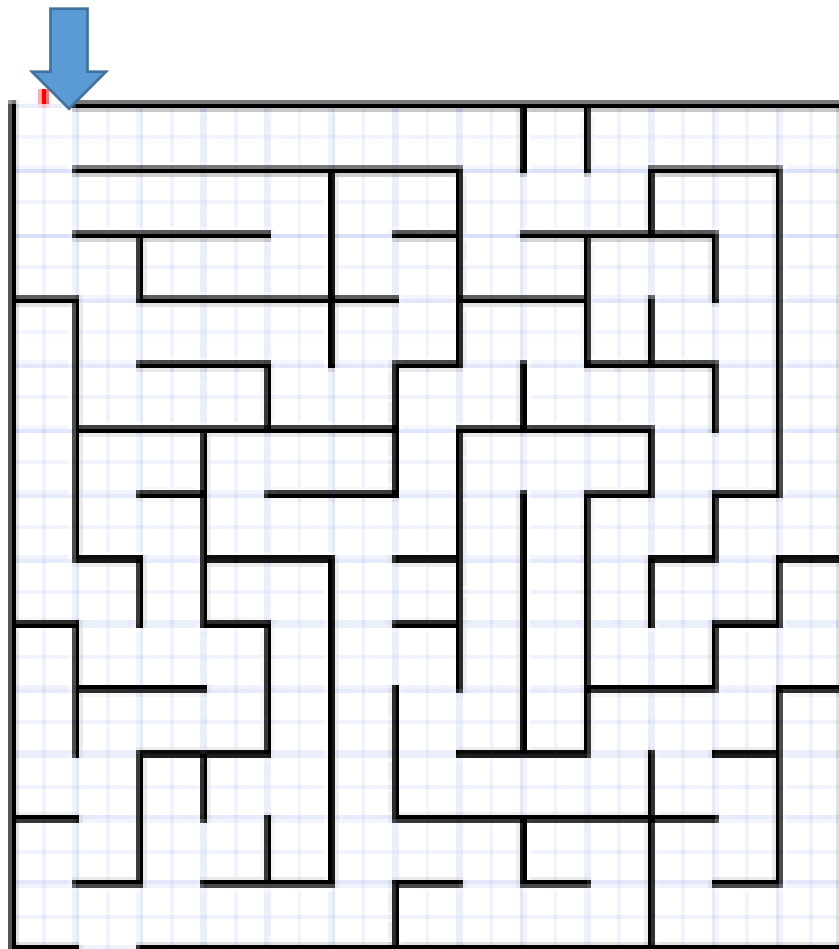
Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Przełamywanie pierwszych lodów, integracja i aktywizacja grupy. MATERIAŁY SZKOLENIOWE” Edie West

Załącznik nr 2



Źródło: opracowanie własne

Załącznik 3



Źródło: <https://publicdomainvectors.org/pl/wektorow-swobodnych/Kodowanie-labirynt/66308.html>